

književne vzgoje in s knjigo povezanih medijev. Od ustanovitve pred 30 leti ves čas izhaja v Mariboru.

Preučevanje mladinske literature je bilo v tradiciji slovenske literarne zgodovine v primerjavi s preučevanjem literature za odrasle zmeraj zapostavljeno. Šele v zadnjem obdobju je postalo enakovreden del slovenske literarne vede in nedvomne zasluge za to ima tudi revija *Otrok in knjiga*, ki redno objavlja razprave in strokovne članke s tega področja.

Pisanje o literarnih delih za otroke in mladino se tako tudi zaradi možnosti rednega objavljanja v reviji postavlja na zrele literarnoteoretične in literarnozgodovinske temelje in oddaljuje od zgolj impresionistično poljubnega in emocionalnega opisovanja zgodb. V zadnjih letih pa je revija svoje delovanje opazno razgibala tudi z organizacijo simpozijev in okroglih miz o nekaterih značilnih temah mladinske književnosti in o problemih strokovnega pisanja o njej.

MOJA NAJLJUBŠA KNJIGA 2003

April je mesec, ko ima knjiga praznik. Slovenski knjižničarji (posebno še mladinski) vse od leta 1967 pričnemo s praznovanjem že 2. aprila, na mednarodni dan knjig za otroke (izbran na Andersenov rojstni dan). Zdaj je že šesto leto ta praznik tudi v znamenju razglasitve posebnega priznanja, ki ga mladi bralci v slovenskih splošnih in šolskih knjižnicah podeljujejo svoji izbrani knjigi v akciji »Moja najljubša knjiga«.

Akcija je povezana z bibliopedagoškimi dejavnostmi v splošnih in šolskih knjižnicah, med katerimi sta posebej pomembni razstava moja najljubša knjiga (pripravljajo jo mladi bralci sami) ter pogovori o knjigah. Te in mnoge druge dejavnosti se izvajajo po večini slovenskih knjižnic, od leta 1998* pa mnoge od njih s temi dejavnostmi sodelujejo v skupni akciji Moja najljubša knjiga, ki jo koordinira Knjižnica Otona Župančiča, enota Pionirska knjižnica iz Ljubljane, podpira slovenska sekcija IBBY,

njena častna pokroviteljica pa je Zveza bibliotekarskih društev Slovenije.

Slavnostna podelitev priznanj Moja najljubša knjiga 2003 je bila letos v Pionirski knjižnici v Ljubljani.

In rezultati? 10.386 otrok je izbralo tako:

- najljubša mladinska knjiga slovenskega avtorja:

Anica

Muck, Desa: *Anica*.

Anica in materinski dan; Anica in grozovitež; Anica in zajček; Anica in športni dan; Anica in Jakob.

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2001, 2002

- najljubša mladinska knjiga, prevedena v slovenščino:

Harry Potter

Rowling, Joanne. K.: *Harry Potter*.

Kamen modrosti; Dvorana skrivnosti; Jetnik iz Azkabana; Ognjeni kelih.

Prev. Jakob Kenda. Ljubljana: Epta, 1999, 2000, 2001

* Seznam knjig s priznanjem »moja najljubša knjiga«:

1998 Bogdan Novak: *Ninina pesnika dva*, Roald Dahl: *Matilda*

1999 Desa Muck: *Lažniva Suzi*, Roald Dahl: *Matilda*, Primož Suhodolčan: *Košarkar naj bo!*

2000 Primož Suhodolčan: *Košarkar naj bo!*, Roald Dahl: *Matilda*, Nejka Omahen: *Silvija*

2001 Primož Suhodolčan: *Košarkar naj bo!*, Joanne K. Rowling: *Harry Potter*

2002 Primož Suhodolčan: *Košarkar naj bo!*, Joanne K. Rowling: *Harry Potter*

2003 Desa Muck: *Anica*, Joanne K. Rowling: *Harry Potter*

Podrobnejše razvrstitve knjig slovenskih in tujih avtorjev ter ostale zanimivosti iz tega izbora si lahko ogledate na domači strani knjižnice Otona Župančiča: <http://www.lj-oz.sik.si/index.htm>, v

rubriki: ALI VAS ZANIMA, pod naslovom: IZBOR MLADINSKIH KNJIG, pod izborom MOJA NAJLJUBŠA KNJIGA, pod gumbom: VEČ O TEM.

Vojko Zadravec

MOŽNOSTI KNJIŽEVNE IN BRALNE VZGOJE Z REVIJAMI

Seveda so možnosti književne in bralne vzgoje z dobrimi revijami številne, bogate in raznolike in jih predstavljam iz neke vrste prakse. Ne sicer iz izkušenj v skupini predšolskih otrok – tudi to bi bilo zelo zanimiv pogled – ampak naravnost iz uredništva *Cicibana* in *Cicidoja*.

Ta položaj je za pisanje obenem udoben in neudoben: udoben zaradi bližine in dobrega poznavanja predmeta, nelagodje pa se pojavi ob misli, ali se zmorem ogniti pristranosti. O slovenskih revijah za otroke je mogoče marsikaj tehtnega povedati, pa vendar strokovnjaki za področje mladinske književnosti, književni kritiki, pedagogi ... o njih skoraj nič ne pišejo.¹ Kar je gotovo za vse velika škoda – za tiste, ki se trudimo delati kakovostne revije, in za one, ki v tej vsesplošni vseenosti uspevajo s površnimi in cenenimi. Navsezadnje so najbolj oškodovani naslovniki – otroci.

Kdaj lahko rečemo, da je revija za otroke kakovostna? Dobra leposlovna revija prinaša dovolj velik delež leposlovnih besedil, ki so pretehtano izbrana; dobra poučna revija pa zagotavlja pisano

raznoverstnost besedil drugih funkcijskih zvrsti. Dobro revijo za otroke odlikuje prečiščen jezik na eni in prečiščen likovni jezik na drugi strani (ilustracija, fotografija, oblikovanje ...) Odlika dobre revije za otroke je povezovanje različnih vej umetnosti (besedne, likovne, glasbene), ki spodbuja k umetniškemu izražanju tudi naslovnika. Dobra revija za otroka jemlje otroka in njegovo pravico do resničnosti resno, spoštuje njegova čustva, upošteva njegove posebne potrebe, gradi na njegovih izkušnjah in jih bogati, se ne poigrava niti z njegovo naivno nagnjenostjo h kiču niti ne s stereotipi (spolnimi, rasnimi, verskimi, narodnostnimi in drugimi) ...

Še in še bi lahko naštevala. Toda tako, kot je težko v nekaj besedah in preprosto razložiti, katere odlike ima dobra knjiga, zgodba, ilustracija ... tako ali pa še teže je opredeliti dobro otroško revijo. Poskušala bom na primeru revij, pri katerih urejanju sodelujem: opisala bom značilnosti *Cicibana* in *Cicidoja*.

Revija *Ciciban* je v šolah in vrtcih živo prisotna že od leta 1945. Leta 1998

¹ V uredništvu vemo le za dve diplomski nalogi (Danica Štumerger, *Uredniški koncepti revije Ciciban*; mentorica prof. dr. Helga Glušič, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, š. l. 1994/95. Maja Čufer *Spodbujanje predpismenjevalne zmožnosti s slikopisi*; mentorica doc. dr. Vida Medved Udovič, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Predšolska vzgoja, Enota v Kopru, š. l. 2001/ 2002.) ter za članek *Cicibanova in Cicidojeva rubrika Pojemo, pojemo ...* dr. Branke Rotar Pance, objavljen v reviji *Vzgojiteljica*, junija 2002. Nekaj kratkih priložnostnih besedil o pomenu in zgodovini *Cicibana* najdemo v *Zlatem Cicibanu*, ki je izšel ob petdesetletnici revije, l. 1995 (ur. Nataša Bucik in Danica Štumerger).